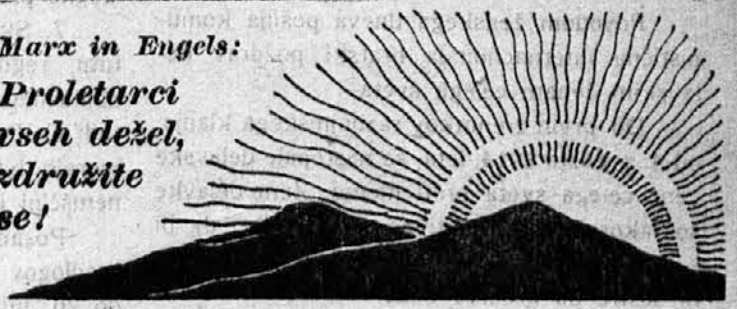

RDEČI PRAPOR

GLASILO KOMUNISTIČNE STRANKE JUGOSLAVIJE.

Izhaja vsako sredo in soboto. Posamezne številke 1 K, mesečno 8 K. - Uredništvo in uprava lista je v Ljubljani, Krekov trg št. 10.

Marx in Engels:
Proletarci
vseh dežel,
združite
se!

Sijajna manifestacija komunističnega proletarijata.

(Ljubljanski proletarijat za komunizem. - Blamaža socijalpatrijotične peščice. - V obrambo 8 urnega delavnika.)

V ponedeljek zvečer se je vršil sijajno obiskan shod Komunistične Stranke Jugoslavije v Ljubljani v veliki dvorani Mestnega Doma, kjer je proletarijat Ljubljane in okolice mogočno izrazil svojo komunistično zavednost in dokazal, da je škoda za denar, ki ga troši socijalpatrijotška propaganda. Proletarska Ljubljana je in ostane komunistična. Socijalpatrijotje so se z vso vneto pripravljali na to, da nam shod razbijejo, ali pa da vprizore vsaj tak hrup na njem, da bi ga oblast razpustila. V ta namen so že dva dni pred shodom razpošiljali svojim ljudem »skrajno zaupne« listke, kjer so jih pozivali, naj pripeljejo s seboj vse, kar leže in gre, še pol ure pred shodom v dvorano, z namenom, da jo zasedejo pred komunisti. Navzlic vsem naporom so našli v celi Ljubljani komaj kakih 25 ljudi, od katerih si jih je kvečjemu 6 ali 7 upalo pokazati svoje socijalpatrijotično perje. Seveda niso mogli misliti na kak še tako skromen nastop.

Pri nabito polni dvorani in galerijah je otvoril ob 8. uri shod sodrug Petrič, ki je bil proti par glasovom socijalpatrijotičnih generalov izvoljen z velikim aplavzom za predsednika shoda. Za zapisnikarja je bil izvoljen skoro enoglasno sodrug Bartulović. Na to zapoje pevski zbor delavsko »marseljezo«, pri čemur vstane cela dvorana.

Sodrug Petrič pozdravlja v kratkem nagovoru in ob burnem pritrjevanju zbrane množice v imenu komunističnega proletarijata Slovenije sodruga Sima Markovića kot zastopnika srbskega proletarijata in centralnega sveta in izvrševalnega odbora naše stranke in sodruga Horvatina kot zastopnika komunističnega proletarijata Hrvatske in Slavonije.

Sodrug Marković prinaša pozdrav slovenskim komunistom od strani združenega proletarijata Jugoslavije in vrhovnih strankinih inštantc. — Lani smo na velikonočnem kongresu v Beogradu, kjer se je združil proletarijat Srbije in Macedonije, Bosne in Hercegovine, Hrvatske in Slavonije, Dalmacije, Črne Gore in Vojvodine, težko občutili, da ni prisoten tudi slovenski proletarijat s svojimi delegati. Zato je bilo temveč naše veselje, ko se je letos ves slovenski komunistični proletarijat združil z nami in bil zastopan po svojih delegatih na vukovarskem kongresu. Zgradba združenja proletarijata Jugoslavije je še-le tedaj postala popolna. Vukovarski kongres je končno združil proletarijat na temeljih čistega komunizma (burno odobravanje), bil je resničen izraz volje širokih mas. Slovenski delegati so bili v Vukovaru pozdravljeni z ono prisrčnostjo in z onim navdušenjem, ki gre zastopnikom zavednega industrijskega proletarijata Slovenije.

Buržoazija se poslužuje v svojem boju proti razredno zavednemu proletarijatu svojih pomočnikov, svojih zvestih slug socijalpatrijotov, ki se danes skrivajo pod imenom socijaldemokratov. Ta klika je mednarodno zlo, to je strup, ki ga meščanstvo nataka delavstvu, to so navadni agenti kapitalizma, ki hoče z njihovo pomočjo vkleniti proletarijat v verige. — Boj, ki ga je leto dni vodil proletarijat Jugoslavije proti socijalizdajalcem, je zmagovito dobojevan. Na tleh leže tudi v Sloveniji, kjer so se najbolj krčevito upirali in vse mogoče ovire delali napredku komunizma. Vukovarski kongres je bil pogreb socijalpatrijotičnega mrliča.

Proletarijat Jugoslavije je združen. Toda ni dovolj, če je združen na kakršnikoli podlagi, temveč, da bi mogel stopati po poti zmage, mora biti ujedinen na podlagi čistega komunističnega programa, pod zastavo tretje, komunistične internacionale. (Burno odobravanje.) Program, ki ga je izdelal in proklamiral vukovarski kongres, odgovarja

temu načelu. Naš program je splošni program vseh komunističnih strank celega sveta. — Nato preide govornik na podrobno razlaganje posameznih misli, izraženih v programu Komunistične Stranke Jugoslavije. — V uvodu programa je skiciran splošni razvoj kapitalizma, v drugi točki je označena imperijalistična doba svetovnega kapitalizma, kot vrhunec, obenem pa tudi začetek razpadanja kapitalistične družbe, ki se izraža najbolj očitno v svetovni vojni in njenih posledicah. Socijalpatrijotje slepo negirajo to imperijalistično dobo kapitalizma. To je ena izmed programatičnih točk razlike med predvojnimi socijalizmom in povojnim komunizmom. Nadalje se v programu opisuje proces razpadanja kapitalistične družbe po vojni. Buržoazija, ki je izvala svetovno vojno, se sedaj na vse načine zmanjkuje obnaviti gospodarsko življenje. Toda ona je za to nesposobna. Za to nalogo je poklican edino proletarijat, edino on more rešiti človeštvo lakote, bede in pogube. Da pa bo lahko začel izvrševati ta svoj visoki poklic, mora voditi nepomirljiv boj za osvojitve oblasti, za komunizem. (Veliko odobravanje.)

Proletarijat pa ne more tega boja voditi slepo, brez cilja, temveč mora vedno imeti pred očmi in dobro poznati naloge, ki ga čakajo po osvojitvi politične oblasti, v dobi diktature proletarijata. Tudi tej zahtevi je vukovarski program ugodil. Naloga današnje generacije je, da ta program tudi izpelje.

Nadalje razlaga govornik praktični akcijski program, ki si ga je postavila Komunistična Stranka za sedanost in najbližjo bodočnost s posebnim ozirom na razmere, ki vladajo v Jugoslaviji. — V uvodu je podana briljantna marksistična analiza političnega, gospodarskega in kulturnega položaja dobe in države, v kateri živimo. Odkar se je ustanovila Jugoslavija, vlada v njej namesto svobode, ki so jo toliko obljubljali, nazadnjaški, reakcionaren kurz. (Fuj!-klici.) Pri vas še vedno vladajo avstrijski zakoni. Kar se pa srbskih zakonov tiče, so vpeljali samo nazadnjaške, stroge in delavnemu ljudstvu sovražne zakone in narebde, kar je pa v srbskem zakoniku vsaj približno dobrega in modernega, tega nečje vpeljati v Sloveniji in v drugih jugoslovanskih pokrajinah bivše Avstrogrske. (Sramota!) Tudi pri nas v Srbiji so razmere veliko slabše sedaj v »svobodni« Jugoslaviji, kakor pred vojno. Prej nismo poznali cenzure, omejitve zborovalne in združevalne svobode in drugih takih nasilnosti, toda Jugoslavija nam je vpeljala vse te »svobodščine« Srbska, hrvaška in slovenska buržoazija se je združila in začela boj proti delavnemu ljudstvu. Proti jugoslovanski buržoaziji, ki nastopa proti nam kot združena enota, se mora postaviti močna ujedinjena fronta revolucijonarnega proletarijata. Le mogočen pritisk od spodaj, iz vrst delavnih mas, bo lahko uničil pritisk od zgoraj. Kako nazadnjaški duh vlada v Jugoslaviji, se vidi že po tem, da je to edina država, kjer dosedaj ni bilo še nobenih volitev. (Skandal!) Nam je razumljivo, da se niti ena meščanska stranka ne poteguje za to, da pride čimprej do volitev, ker se one vse po vrsti boje strašne sodbe, ki jo bo ljudstvo izreklo nad svojimi zatiralci. (Burno odobravanje.) Komunistična stranka je edina stranka, ki se je takoj v začetku izrekla proti skazi parlamenta, ki ji pravijo »začasno narodno predstavništvo« in je zahtevala, da se takoj razpusti, pošlje domov in da se nemudoma razpišejo popolnoma svobodne volitve. To zahtevamo v toliko bolj še danes in ta zahteva je izražena v našem akcijskem programu. Volilni boj mora komunistična stranka vporabiti za to, da delavstvo in kmeti zbere pod zastavo komunizma in jih pripravi za konečni osvobodilni boj.

V območju socijalne politike zahteva akcijski program med drugim, da se vpelje obvezno delavsko zavarovanje in da se vse breme zavarovanja vrže na ramena kapitalistov. V njem so izražene najodločnejše tudi vse druge praktične delavske zahteve. Komunistična stranka se bo odločno postavila v boj za obrambo 8 urnega delavnika. Buržoazija vpije na ves glas: delo, delo, delo! Tudi mi pravimo to, toda proletarijat ni več voljan delati za buržoazijo, temveč za sebe in za človeštvo. (Tako je!) Pravijo: delajte za domovino! Toda dosedaj ima samo ruski proletarijat domovino; ko si bomo tudi pri nas ustanovili tako proletarsko domovino, bomo mi sami uredili vprašanje dela na podlagi pravice in enakosti. Buržoazija in njena vlada pripravljata hude udarce delavskim in ljudskim pravicam, tako hočejo uničiti 8 urni delavnik, pripravljajo »zakon o redu in delu«, naperjen proti svobodi stavke in podobna nasilja. Nasilnost buržoazije bo rodila kot granitni zid močni blok komunističnega revolucijonarnega proletarijata. O teh in sličnih zadevah govori akcijski program.

Statut je tak, da vtrjuje stranko na podlagi največje enotnosti, ki pa pušča široko polje za inicijativno mas v posameznih krajih.

Nato razkrinkava sodrug Marković laži, ki jih širijo buržoazija in lažisocialisti o vukovarskem kongresu. (Glasoviti pisatelj »Ljudskega Glasu« g. Erjavec vpije, kot da ga je nekaj vgriznilo. Ker ni hotel vtihniti, se je moral odstraniti iz dvorane.) Konečno govori sodrug Marković o uspehih strokovne konference v Belgradu, kjer so bile zastopane tudi strokovne organizacije Slovenije, in poziva slovensko delavstvo, da naj pazi, da bodo strokovni funkcionarji tudi resnično izpeljali to, kar so podpisali v Belgradu. (Burno, dolgotrajno odobravanje.)

Sodrug Hrovatin pozdravlja slovensko delavstvo v imenu komunističnega proletarijata Hrvatske in Slavonije.

Nato dobi besedo g. Čobal, ker je hotelo komunistično delavstvo pokazati, kako visoko stoji nad peščico socijalpatrijotov s tem, da tem poslednjim dopusti, da povedo, kar vedo in znajo. Čobal je rekel, da je zajčja, klečepazna in često denuncijantska taktika socijalpatrijotov oni veliki faktor, ki je za delavstvo kaj storil. (Smeh. Kakih šest parov rok ploska.) Čobal, kakor tudi še trije socijalpatrijotični govorniki, ki so nastopili, so dokazali, kaka strahovita duševna revščina vlada pod šotorom socijalpatrijotov. Človeku se zdi, da ti ljudje niso prebrali niti ene socijalistične knjige. Zabavljati si to pot niso posebno upali, ker so videli, da jim je le veselo razpoloženje komunističnih delavcev dovolilo, da jim pripovedujejo svoje šale v veselje in zabavo.

Sodrug Klemenčič, živahno pozdravljen, dopolnjuje poročilo sodruga Markovića o vukovarskem kongresu. Dokazuje znanstveno teoretične zablode socijalpatrijotov in centru-mašev in čita pozdrav, ki ga je poslal vukovarski kongres delavcem in kmetom sovjetske Rusije. (Dolgotrajno odobravanje. Klici: Živela sovjetska Rusija! Živela diktatura proletarijata! Živio Lenin!) Sodrug Klemenčič dokazuje, da so ravno socijalpatrijoti krivi vsem nesrečam in žrtvam, ki so prišle čez delavski razred, s tem, da dajejo buržoaziji potuho in s svojo divjo gonjo proti komunistični stranki, ki združuje v sebi skoro ves proletarijat Jugoslavije. (Tako je!) Konec prih.

Sodrug, sodružice! Zahtevajte po gostilnah, kavarnah in brvnicah, sploh povsod, kamor zahajate, da je razobešen in na razpolago Vaš vrli sobojevnik »Rdeči Prapor«!

Dragotin Gustinčič:

Po vukovarskem kongresu.

Predgovor k strankinemu programu in resolucijam, sprejetim na vukovarskem kongresu.*

S tem programom stopa komunistični proletarijat Jugoslavije v novo fazo svojega strankarskega življenja. Ujedinjenje komunističnega proletarijata Jugoslavije se je lani izvršilo na podlagi Ehrfurtskega Programa, čeprav se je že tedaj dobro čutilo in vedelo, da so zgodovinski dogodki Ehrfurtski Program že zdavnaj prehiteli in da je le ta za sedanjo periodo razvoja imperialističnega kapitalizma nezadosten in nepopoln. Zato je že lanska podloga ujedinenja principijelno obsodila ministerijalizem in se oficijelno izjavila za III. internacionalo. Za naše južne in istočne sodruge, ki so v minelem letu pridno publicirali literaturo III. Internationale in sploh tudi že pred vojno negovali čist socializem, ne prinaša ta program prav ničesar novega, ker ta program ni prav nič drugega kakor način gledanja III. Internationale na sodobno stanje imperialističnega kapitalizma in pa posnetek njenih glavnih tez, ki logično sledijo iz tega načina gledanja na to stanje. Popolnoma drugači pa se predstavlja ta naš program komunističnemu proletarijatu v Sloveniji, kjer je vladal v proletarskem pokretu vse do sedaj mesto marksističnega socializma cunfarski sindikalizem in kjer se je vedoma in namenoma izogibalo publikovanje del in poslanic III. Internationale. Proletarijat v Sloveniji bo moral napraviti s tem programom skok iz svoje zaostalosti, kar sicer ni prijetno, pač pa neizogibno potrebno, ako hoče držati korak z ostalimi svojimi brati Jugoslavije in ako hoče, da se končno izvleče iz lažisocializma, v katerem se je dosedaj potapljaj.

Da dela proletarijat Slovenije s tem programom skok naprej, se je to najlepše videlo na vukovarskem kongresu samem ob razpravah o programu. Po konstataciji sodruga Sime Markovića smo imeli na kongresu v Vukovaru tri struje: čisto komunistično, centraško v smislu nemških neodvisnih socialistov in pa socialnodemokratično. Toda dočim se je pri prvih dveh takoj opazilo, da ni med njima nikake programatične razlike — centraši niso zavracali pričujočega programa in so dosledno glasovali zanj — ampak da so te razlike bolj osebnega značaja, so je pri tretji struji pokazalo, da se programatično izrazito razlikuje od prvih dveh. Socialnodemokratična struja se je najenergičnije zavzemala za svoj protiprojekt programne deklaracije in čeprav je uvidela, da je njen načrt znanstveno nevdržljiv, ni ona vendar le glasovala za pričujoči program, ampak se je glasovanja vzdržala.

To tretjo strujo, ki pa nima nič skupnega z našimi »socijal-demokrati« socijalpatrijoti, je predstavljalo par delegatov. Sam Lapčević je previdno umaknil svojo programno deklaracijo, ko je videl, da je komisija popravila Filpovičev projekt. Toda vključ temu je bil stavljen predlog, da referendum odloči o programu. V čem obstoji teoretiška in politična nezrelost predlagaveč referenduma?

Teoretična nezrelost v tem, da je največje nesmislo zahtevati referendum za komunističen program.

Kaj je naš komunistični program? Naš komunistični program je načrt glavnih direktiv za boj proletariata proti kapitalističnemu gospodarstvu in kapitalističnemu režimu v svrhu, da si proletarijat končno izvjuje vso oblast v državi in zavede v nji komunistični način proizvodnje in delitve proizvodov. Ta

* Ta predgovor bi moral iziti v publikaciji našega programa in resolucij, ki so bile sprejete na vukovarskem kongresu in ki izide t dni. Ker pa so nastale neke tiskarske težkoče in ker mora rečena brošurica čimprej iziti, objavljamo Gustinčičev predgovor v našem glasilu in ga bomo izdali v dodatni brošurici k programski publikaciji. Slednjemu ga priporočamo v pazljivo čitanje.

načrt sloni na trdi podlagi marksističnega znanstva o narodnem gospodarstvu z ozirom na sodobno stanje razvoja imperialističnega kapitalizma. On se da kritikovati s stališča predpostavke komunistične gospodarske in družabne teorije. V pogledu teh predpostavk je program marksističen (komunističen) ali pa nemarksističen (nekomunističen), več ali manj popoln ali pa nepopoln z ozirom na današnje stanje v razvoju imperialističnega kapitalizma. Jasno pa je, da je za tako presojanje samo oni kompetentni, ki pozna dober marksističen in kapitalističen teorije in da se z referendum ne da ugotoviti, da li je kaka znanstvena teza znanstveno pravilna ali nepravilna.

Da je Kopernik, ki je odkril, da se vrtil zemlja okoli sonca in ne sonce okoli zemlje, dal svojim sodobnikom na glasovanje, kaj je prav, bi bili njegovi sodobniki z referendum gotovo odločili, da se vrtil sonce okoli zemlje in ne obratno. Toda tak referendum ne bi bil na znanstveno dognani stvari prav nič izpremenil in ta referendum bi bil danes v naših očeh dokument intelektualne nezrelosti tedanjega časa.

Ker se pri nas še vedno dokaj zmešano govori o Komunističnem Programu, Ehrfurtskem Manifestu in ker se je bati, da se bo ravno tako napačno govorilo tudi o Lapčevićevem programnem načrtu in sedanjem našem programu, mi bodi tu dovoljeno, da povdarim sledeče:

Ne sme se misliti, da je Ehrfurtski Program nemarksističen, nepravilen. On je marksističen in pravilen, toda on odgovarja dobi mirnega kapitalističnega razvoja devdesetih let preteklega stoletja, v katerih je bil sestavljen. Tudi Lapčevićev načrt programa je marksističen, ali on je za sedanost netočen in nepopoln, ker molče preskoči rusko revolucijo in vse njene zgodovinske učinke na sodobno svetovno kapitalistično gospodarstvo in na duševno razpoloženje proletarskih mas. Zato je nesodoben in socialnodemokratičen. On bi bil, v slučaju, da bi ga bil zbor sprejel, izborna podlaga za falsifikovanje komunistične ideje in za zavajanje komunističnega pokreta v Jugoslaviji na stranska pota. In kdor pozna umetnost našega socialnega patriotizma v falsificiranju marksizma, ta mora biti vesel, da se je postavil našemu političnemu delu temelj, ki ne dovoljuje nikakih klovnških iger več, temveč na podlagi katerega se bo vsakemu lahko popolnoma opredeljeno reklo: ali si, ali pa nisi. Ako pripoznaš ta program, si komunist, ako pa ga ne priznaš, tedaj nisi.

Razume pa se samo po sebi, da tudi naš program ni še popoln, ni še pravi program. To so le glavne točke našega komunističnega programa. Popoln program bi bila debela knjiga — in končno še ne bi bil popoln.

Potem pa še nekaj: III. Internacionala je v nasprotju s I. in II. koordinacija političnega dela svetovnega proletariata in to dejstvo nam tudi v bodoče ne bo dopuščalo, da bi smela imeti vsaka nacionalna komunistična stranka program s svojim besedilom in različnimi programnimi točkami. Nadejamo se, da bo internacionalni komunistični program do prihodnjega zbora Komunistične Stranke Jugoslavije že končno javno sestavljen in da bo vsa III. Internacionala imela en enoten program.

Iz tega pa sledi dovoljno jasno vse nesmislo referenda v točki programa.

(Dalje prihodnjič.)

Uspehi sovjetske armade.

Moskva, 12. Vojno poročilo od 11. t. m.: Po srditih bojih so rdeče čete zavzele več krajev na desnem bregu Berezine. Dalje na jugu so dosegle črto 55 vrst od Mosyru. Na južno-zapadni fronti so osvojile Dubno. Poljski napadi pri Rovnu so bili odbiti. Dne 8. julija so rdeče čete osvojile Novo Užico in napredovale 30 vrst vzhodno od Kamenca Podolskega. Na krimski fronti so dosegle črto 25 vrst južno od Aleksandrovska in 15 vrst južno Orjehova. Proskurov je bil zavzet 9. julija. Pri tem so napravile rdeče čete ogromen plen.

